

OPEN SOCIETY
JUSTICE INITIATIVE

Phone: +1-212-548-0157
Fax: +1-212-548-4662
info@justiceinitiative.org

www.justiceinitiative.org

EUROPEAN ROMA RIGHTS CENTRE

1386 Budapest 62, P.O. Box 906/93, Hungary
Phone: (36-1) 413-2200; Fax: (36-1) 413-2201
E-mail: office@errc.org
<http://errc.org>

K okamžitému vydání

Kontakt:

Sinan Gokcen, European Roma Rights Centre, sinan@errc.org (+36 1 413 2200)

David Berry, Open Society Justice Initiative, dberry@justiceinitiative.org, (+1 212 548 0385)

Kumar Vishwanathan, o.s. Vzájemné soužití (+ 42 0 777 760 191)

NEJVYŠŠÍ SOUDNÍ INSTANCE V EVROPĚ SHLEDALA EXISTENCI DISKRIMINACE NA ČESKÝCH ŠKOLÁCH

Průlomové vítězství v kauze protiromské segregace

Štrasburk, 13. listopad 2007— Ve verdiktu, který je pro Romy v celé Evropě průlomovým, dnes velký senát Evropského soudu pro lidská práva rozhodl 13 hlasy proti čtyřem, že praktiky segregování romských žáků zařazovaných do zvláštních škol pro mentálně postižené jsou formou protiprávní diskriminace, která porušuje základní lidská práva.

Rozsudek se týká případu *D.H. a další vs. Česká republika*, v němž se 18 romských žáků dožaduje nápravy s ohledem na praktiky zařazování romských žáků do „zvláštních“ škol, jež jsou rozšířené ve střední a východní Evropě.

„Soud dnes vynesl historický rozsudek, podle něhož nemá diskriminace místo v Evropě 21. století,“ řekl James A. Goldston, výkonný ředitel Open Society Justice Initiative a právní poradce stěžovatelů. „Romské děti nyní budou mít stejný přístup ke kvalitnímu vzdělání jako všichni ostatní.“

Dnešní rozsudek ukončil desetiletý právní boj, jehož prostřednictvím stěžovatelé soudně napadli praktiky zařazování romských žáků (bez ohledu na jejich mentální schopnosti) do škol pro mentálně postižené. Výzkum ERRC ukazuje, že diskriminace je systému zvláštních škol vlastní: pravděpodobnost zařazení romského žáka do zvláštní školy je 27krát vyšší než u podobně situovaného neromského žáka.

„Je to obrovský krok kupředu v evropském boji proti diskriminaci,“ prohlásila Vera Egenberger, výkonná ředitelka Evropského střediska pro práva Romů (ERRC), které stěžovatele v případě podporuje. „Nucené zařazování romských studentů do podřadných škol je nyní protiprávní.“

Soud prohlásil, že praktiky rasové segregace ve vzdělávání porušují článek 14 Evropské úmluvy o lidských právech, který zakazuje diskriminaci, ve spojitosti s článkem 2 prvního dodatkového protokolu, který zaručuje právo na vzdělání. Soud podotknul, že Česká republika není jedinou zemí, v níž k těmto praktikám dochází, a že diskriminační překážky ve vzdělávání romských žáků existují v několika dalších evropských zemích.

Představitelé vítězné strany stěžovatelů přislíbili, že se zaměří na to, aby byly důsledky rozsudku aplikovány v praxi rychle a v plném rozsahu. „Těšíme se na spolupráci s českými úřady i úřady v dalších zemích, abychom zajistili, že tento verdikt povede k lepším vzdělávacím příležitostem pro všechny žáky,“ uvedla Vera Egenberger.

Počátek případu sahá do roku 1999, kdy Evropské středisko pro práva Romů (ERRC) a místní právní zástupce podali jménem 18 žáků neúspěšnou žalobu k českým soudům. V roce 2000 se stěžovatelé obrátili na Evropský soud pro lidská práva s tvrzením, že jejich zařazení do „zvláštních škol“ pro mentálně postižené je v rozporu s Evropskou úmluvou. Testy, kterých se používalo za účelem hodnocení mentálních schopností žáků, byly kulturně předpojaté proti českým Romům a postupy při zařazování žáků do zvláštních škol umožňovaly ovlivnění jejich výsledků rasovými předsudky školských úřadů.

Důkazy předložené štrasburskému soudu, jež se zakládají na výzkumu ERRC ve městě Ostrava, ukázaly, že v procesu zařazování žáků do škol často dochází k diskriminaci z důvodu rasového původu:

Více než polovina romských dětí navštěvuje zvláštní školy.

Více než polovina žáků navštěvujících zvláštní školy jsou Romové.

Pravděpodobnost, že bude jakékoli náhodně vybrané romské dítě zařazeno do zvláštní školy, je 27krát vyšší než u podobně situovaného neromského dítěte.

I v případech, kde se romským žákům podaří vyhnout zařazení do zvláštních škol, nejčastěji navštěvují podřadné a převážně romské městské školy.

Rasová segregace ve vzdělávání zůstává praktikou rozšířenou v celé České republice a v sousedních státech. Terénním průzkumem ERRC uskutečněným v pěti státech bylo důsledně zdokumentováno oddělené a diskriminační vzdělávání Romů i další praktiky ze strany školských úřadů, které vedou k segregování Romů ve školách.

Zpráva ERRC popisuje nejběžnější praktiky segregování romských žáků ve vzdělávání na základě jejich etnického původu. Ty zahrnují segregaci při zařazování žáků do tzv. zvláštních škol pro žáky s vývojovým postižením, segregaci ve školách nacházejících se uvnitř romských ghett, segregaci ve výhradně romských třídách, odmítnutí zařazení romských žáků do klasických škol a další jevy. Ať už se jedná o jakkoli specifickou formu oddělené školní docházky, kvalita vzdělávání poskytovaného Romům je stále podřadná ve srovnání s klasickými standardy vzdělávání v každé z pěti zemí.

Další informace o případu jsou k dispozici na www.errc.org a www.justiceinitiative.org.

Tiskovou zprávu najdete na: http://www.justiceinitiative.org/db/resource2?res_id=103938.

Open Society Justice Initiative, operační program Open Society Institute (OSI), se zabývá problematikou právních reformních aktivit založených na ochraně lidských práv a přispívá k rozvoji právních dovedností otevřených společností na celém světě. Justice Initiative kombinuje litigaci, právní advokační činnost a technickou pomoc se šířením poznatků k docílení pokroku v následujících pěti prioritních oblastech: národní trestní soudnictví, mezinárodní soudnictví, svoboda informací a projevu, rovnost a občanství a protikorupční činnost. Kanceláře sídlí v Abuje, Budapešti, a New Yorku.

www.justiceinitiative.org

Evropské středisko pro práva Romů (ERRC) je mezinárodní právní organizace ve veřejném zájmu, která se angažuje v řadě aktivit zaměřených na boj s protiroským rasismem a porušování lidských práv Romů. Strategie práce ERRC obnáší zejména strategickou litigaci, mezinárodní advokační činnost, výzkum, vývoj politik a školení romských aktivistů. ERRC je spolupracujícím členem Mezinárodní helsinské federace pro lidská práva a má poradenský status v Radě Evropy i v Hospodářské a sociální radě OSN.

www.errc.org